

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben házhoz kordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével

Helytartóság és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseket visszavár
 vagy megérkezése nem vállalunk.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 16

Kibiczelés.

A kibiczek mindig szenvedélyesebbek, mint a játékos s bár a pártiban semmit se tudnak segíteni, mégis zavarják, míg fel nem hangzik a parancs: halts Maul.

Évek óta folyik a hazard játék két miniszterelnök között s a tét hazánk tíz évi boldogulása, vagy nyomora. E rengeteg idő alatt a tisztelt Ház kibiczelésnél egyebet nem tett s úgy is bántak vele, mint a kibiczelés szokás, ha nagyon kíváncsiskodott, elhallgattatták.

Most visszafojtott lélegzettel lesik, hogy vajjon hogyan néz ki ez a hosszú párti, melyben sem nem nyert, sem nem veszített senki, az egyik játészó kijelentése szerint. Széll ur mára jelezte megnyilatkozását ebben a dologban.

Hát mi nem így képzeljük el a parlamentet ily fontos tárgyalásoknál. Rengeteg hosszú idő — évek álltak rendelkezésére a parlamentnek ahhoz, hogy az ország közömbös népét felrázzák apáthiájából, megmagyarázzák a tárgyalások óriási értékét s erős egyöntetű hangulatot támasztva, mind a kormánynak irányítást, mind jogos érdekeinknek erőt adtak volna e tárgyalások során.

Semmit se tettek a pártok s ebben egyformán hibás mindenik. Még az utolsó pillanatban is, legalább a nagy vakáció idején, országos mozgalmat kezdhettek volna, mely kiforrott volna az ősz alatt s hatalmas erőként nyilvánult volna a téli, ugvis munka nélkül muló napok alatt.

Nem történt azonban, egy leszerelt obstrukció és egy hulló porteppe heczen kívül semmi.

A tárgyalásokra Körber úgy ment el, mint a kinek háta mögött marakodó dühös vadállatok állnak, a szenvedélyben izzó osztrák parlament, mely ugyan egymást is marja, de ugyanazon szenvedéllyel azonnal egyértelműen támad, ha bennünket lát magával szemben.

Körber mellett volt egy hosszú, nyomoruságos, lemondó megalkuvásokkal teljes korszak tradíciója, melyben mindig, mindent megadtunk, a mit csak kívántak, Körber mellett volt a pénzes, nagyipárban hatalmas Ausztria és sok oldalról előre biztosított jóakarát.

Mi volt ezzel szemben Széll háta mögött?

Semmi. Sem a közvélemény ereje, se csoportosított és akcióba lépett érdekkörök hatalma, se szervezett hírlapi segítség semmi, sőt volt a háta mögött egy mindenre kapható klikk, melynek bukott feje már azt hitte, hogy érkezett tettekkel tényezésének ideje.

Mit tartott volna drágának ez a klikk, hogy újból hatalomra juthasson? És mivel Széll elmulasztotta kivégezni e közgazdasági tevékenykedőket, mikor halálra voltak ítélve a köztudatban a nagy bukás idején, hát most új merszre kapva, átkiabáltak a Széll vállán keresztül, a mit ő meg nem ad, megadjuk mi.

Széll, ha tisztán magyar érdek szerint akarta volna megcsinálni a kiegyezést, egyszerűen megbukott volna s jött volna utána a régi durva, minden áldozatra kész kormány és még rosszabb kiegyezés.

Nem mondjuk, hogy mi volnánk a nyertesek a kiegyezési tárgyalások után, de nyertünk mi is a gazdasági vámok által s önállóságunk felé is léptünk egyet a minimumok önhatalmu megadhatása folytán.

Széll magában minden természetes segítség nélkül jobban nem csinálhatta meg a kiegyezést. A mi hiány van benne, azért tisztán a parlament lanyhasága s a közvélemény apáthiája a felelős.

*

Az érdekes ülés lefolyása következő volt:

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 16.

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

Az irományok előterjesztése során elnök bejelenti, hogy Beck Marczel képviselő mandátumáról lemondott s így az ő ügyében a hó 19-ére kisorsolandó zsűri megválasztása tárgyalattá vált.

Széll a kiegyezésről.

Széll Kálmán: (Halljuk! Halljuk!) A mult szombaton Kossuth kérdést intézett hozzám a kiegyezést illetőleg. Ő akkor kijelentette, hogy kérdés nélkül is kötelességének érezte, hogy a végleges befejezéskor megismertesse a Házzal az országgal a kiegyezést. (Halljuk!) Nem fog védőbeszédet tartani az egyezkedésről, mert nem tartja illőnek, helyesnek. Az elvi elbírálás akkor fog megtörténni, ha a javaslat a Ház előtt fekszik. Tartózkodó lesz beszédében, nem fogja a tartalmat színezni, az előnyöket kidomborítani, a hátrányokat eltussolni, hanem objective, szárazon, minden szónoki fordulatoktól menten fogja ismertetni és különösen azokra kiterjeszkedni, melyek a tárgyalásnál különösen eltértek. Mindenekelőtt a tárgyat precizizozza. Mi lesz tartalma a vám- és kereskedelmi szer-

ződésnek és az új tarifának s emellett megéri az azon kérdéseket, melyek az egész kiegyezéshez tartoznak.

A vám- és kereskedelmi szerződésre vonatkozólag kijelenti, hogy az 10 évre kötötték meg. Egész tartalma egyezik azoknak a szövegével, melyek eddig megkötöttek. Alig létezik valami változás azon. Csak pár módosítás történt, amely nagyon mellékes kérdéseket képez. Az egyik változás az 1-ső szakasznál van a vámbevételek közösségét illetőleg. A vámbevétel jelentékenyen fel lett emelve.

Ezen az áttételen kívül 3 apró módosítás van még. Egyik a régi vámszabályzatot egy újjal cseréli ki, a másik a tengerészet betegséglézéséről, a harmadik az írói jog kölcsönös tiszteletbentartásáról. Ezen három kis módosításon kívül semmi újabb nincs benne.

Változatlanul törvényerőre kell emelkednie odaát Ausztriában az átutalási eljárás, az illeték-ügy, éremszabályozás, fogyasztási adónak. A kiegyezésnek ez a területe változatlanul maradt.

A vámtarifa.

A kiegyezés leglényegesebb részére, a tarifára tér át. A vámpolitikának igazi lényegét ez dönti el. A tárgyalások során ez képezte a feladatok legnehezebb részét. Nem volt könnyű megoldani e feladatot. Mert kétségtelen, hogy Ausztria-Magyarország sok részben kiegészítőnek áll egymás mellett, de sok tekintetben eltérnek a két állam érdekei. Annál nehezebb ez, mikor közös vámterület alapján kell azt tenni. Az elv, melyet a helyzet és törvény a kormány elé állít, az, hogy olyan új vámtarifát csináljanak, hogy ipar és mezőgazdaság egyforma védelemben részesüljön. 2-ik nehéz feladat volt megállapítani a védelem egységét. Ha mi Ausztriának biztosítjuk az ország piacát magas vámok mellett, akkor...

(Mozgás a szélsőbalon.)

Krasznay: Hisz az a megölőnk.

Pichler: Szép dolog!

Széll Kálmán: Ha a nyugat elzárkózik előlünk, igyekeztünk a mezőgazdaságára védelmet biztosítani, az ipari váموkat illetőleg: a közös vámterületben a mi egyezményeink biztosítására megkaptuk a kellő biztosítékot. Igyekezték itt 2 szempontot szem előtt tartani, ne menjünk túl azon a határon, mely a külföldön is fennáll. Figyelemmel voltak arra, hogy oly fogyasztásnál, mely szegény emberek szükségletét képezi, minél alacsonyabb vámok legyenek, de emelkedjék a vám a luxus cikkeknek. (Helyeslés.)

Fichler: De ezek csak elvek!

Széll: Ezek az általános elvek. De egyet még megjegyez. Az új autonom vámtarifa lesz a mi védelmünk. Ez legyen a mi kezünkben, kivéve ott, hol a megkötöttség uralg. Ez a kép vázlatnak sem elfogadható, azért ki kell egészítenie.

A mezőgazdasági terményeknél a legnagyobb szerepet játszik a vámtarifánál a gabona.

A gabonafélékre a német vámtarifához simulnak a tételek. Meglett pedig állapítva a

buzára	a mai 3 57 kor.	helyett 7 57 kor.
rozsrá	3 57	7 —
árpára	1 79	4 —

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ajánljuk a Farsangi Idényre legdivatosabb és legfinomabb árukkal ellátott raktárunkat a n. é. közönség figyelmébe.

Claqueok, Cylinderok, Himzett és Redós Igeok, Gallérok, Kézeltok, Nyakkendok, Glace-Keztyuk, Harisnyak, Zsebkendok, Iaggombok, Illatszerek stb meglépő szép választékban!

Női és férfi valódi CHEWREAU-LACK CZIPÓK, (melyek nem törnek meg) egyedüli eladása! 9
 Leikiismeretes kiszolgálás! Mérsékelt árak! Keresztény üzlet!

zabara mai 1-79 kor. helyett 6— kor.	
tengerire 1-19 > > 4— >	
habra > 2-38 > > 4-50 >	
lisztre > 8-97 > > 15— >	

De vannak persze minimális tételek. A minimális tarifa

buzára 6-30 kor.	
rozsrá 5-40 >	
árpára 2-80 >	
zabára 4-80 >	
tengerire 2-80 >	

Folytatja azután az egyes vámtételeket, melyek az eddigi számokhoz képest mind jelentékeny emelkedést mutatnak. Így például a *friss szőlő* vámja az eddigi 23 kor. helyett 40 kor. Az állatvásárok vámja is emelkedett a következőképp:

ökör 35 korona helyett 40 kor.	
bika 9 > > 30 >	
tehén 7 > > 30 >	
növ. marha 7 > > 18 >	
sertés 7-14 > > 12 >	
lő 23 > > 100 >	

Nem sorolja fel a tarifa tételeket, mert akkor 400 és egy néhányat kellene analizálni, csak főleg az egyes csoportokat. Így a pamutnál csak 5 kor. vámmelés van, a finom pamut 10 kor. vámmelésben részesült. Magasabb az emelés az értékesebb cikkekről, melyek már luxus dolgok, mint csipkék. A posztónál a legdurvább nagyon jelentéktelen, ugyancsak nem lett emelve. A mintázott selyemszövetek emelésben, keztük, bőrcikkék jelentékenyebben, papírnál csak a fényűző cikkek-nél lettek emelvek.

Felkiáltások a szélsőbalon: Mennyivel?

Kubik: Még most is titkolózik?!

Szell: Felsorolja a különböző iparágakat, melyek a vámtarifában hatványozott védelmet kaptak a külföldi konkurrenzia ellen. Ezek közt sok olyan van, mely a tömeges, tehát a kis emberek fogyasztását képezi. Azon ipari vámok, melyeknél mi is érdekelve vagyunk és melyeknél éppen kérték az emelést, mint pezsgőbor, husneműek, bőrök, vaszerkezetek, drótárak stb. emeltettek. (Mozgás a szélsőbalon.)

Felkiáltások: Mi lesz a gyapjával.

Szell: Ez nem azt jelenti, hogy az autonóm vámtarifát tartjuk a kizárólagos tételnek. Ő a szerződési politika alapján áll minden vámot a külfölddel szemben a szerződés fogja megállapítani.

Állatforgalom.

Attér a kiegyezés más kérdésére. Jelentékeny és nagy kérdés az *állatforgalomügy*. Ehhez a megegyezés nem nyul, változatlanul maradt meg. De a 4 évi tapasztalata nyo-

mán némi pótlásokat eszközölt. Így a sertésvészről a sertések 35 napig tartatnak zárva.

Fichler: Borzasztó!

Szell: És csak azután adatnak át a szabad forgalomnak.

Fichler: Hol vagy Rubinek!

Szell: A hizott sertés, mely a levágásra alkalmas és ez a mi érdekünk, minden engedelmével az osztrák kormányának, meggyi a vágóhidakra. 260—270 ilyen vágóhid van kijelölve Ausztriában, ahová a vágósertés még fertőzött helyről is kimehet. (Helyeslés.) Ez mindkét felnek kielégíti igényeit. Ausztria nekünk garanciát ad arra, mit fentebb említett a hizott sertésről. Ez a megállapodás előnyére van az országnak. (Helyeslés a jobboldalon.) Hogy ez mennyire érdekünk, hogy a hizott sertések kivitelét szabadon biztosíthassuk, felolvas egy kimutatást, mely a kivitel statisztikáját tünteti fel.

Lengyel Zoltán: Nagy disznóban van!

Fichler: Disznó szerencséje van!

Szell: Ezenkívül szabályozva lett egy pár ide vonatkozó kisebbrendű kérdés. I-ször a nyugdíjat illetőleg. Tudniillik aki Ausztriában húzza a nyugdíjat a magyar államtól, az azután járó adót a magyar államkasszába fizetse be, továbbá, hogy az odaát élő polgárlásaink ne legyenek kétszeresen megadóva, osztrák és magyar részről.

A gyárosok, részvénytársaságok és hasonló társaságokra ki lett mondva, hogy ha az illető mindkét államban tart üzletet, ne legyen mindkét helyen megadóztatva az üzlet. A dunai hajózásnál a szállítási adókra vonatkozólag a szállítási illeték a hajózást illeti. E felett bosszu vita volt. A magyar kormány a szállítási illetékek, illetve adónak megszüntetését fogja javasolni, ez azonban nem terjed ki a Vaskapura is. Ezzel kapcsolatban a kormány felvette, hogy a járadék adó alól ami állam kötvényeink kivételének. (Helyeslés.) Továbbá minden közérdekből kibocsájtott, záloglevél nagyon csekély perzent adózás alá fog esni. E dologban a paritás meg lett óva és azt hiszi, egyenlő értékben helyes az mindkét államra nézve. (Tetszés.)

Tiroli vám.

A tiroli gabonát illetőleg a tárgyalások során arra az egyezményre jutottak, hogy a régi megállapodásokat fenntartják. Ez ugyanis semmi materiális érdekét az országnak nem érinti. Adatokkal kimutatja, hogy a tiroli gabona árcsökkenését sehol nem idézheti elő. A szükségletüknek csak 20%-át tudják termelniük. Ebből világos az, hogy anyagi kárt nekünk nem okoz.

Fichler: Tírol önálló vámterülettel!

Lengyel: Hallatlan!

Thaly Ferencz: Ugyanazt követeljük a székelyeknek. (Tetszés a szélsőbalon.)

Valuta.

Szell: Attér a készfizetések törvényére, mely szintén rendkívül fontos. Ennek a kissé tág törvénynek, egy precízebb megnyilatkozást kell adni s így a magyar kormány ragaszkodott ahhoz, hogy a készfizetés ne csak akadémcize, de a valóságban is történjenek. O a valutára igen nagy súlyt fektet. Mert nem azért szerezték be az arany készletet, hogy be ne lépjenek az európai államok abba a sorába, hol már megszünt a papírpénz-kontrak. Ennélfogva megállapodtak abban, hogy febr. 28-án, amint az utolsó államjegy be lesz vonva, azonnal törvényjavaslatot fognak benyújtani a készfizetésekről. (Tetszés.)

Egy hang a szélsőbalon: Mikor lesz az?

Szell: Hallgasson ki, aztán beszéljen. (Nagy zaj támad erre a szélsőbalon. Felkiáltások: Micsoda hang ez?! Hát már így beszél?! Eláll! kikérjük magunknak. Zaj. Elnök csenget.)

Szell: Van terminus. Egy erkölcsi terminus.

Kubik: Milyen ideges.

Szell: Lehetetlen, hogy ilyen közbeszólásra hangosan ne feleljek. Szóba jött a közös államadósság a tárgyalás során, azonban eltérések mutatkoztak erről, de ez nem tartozik a kiegyezéshez s reméli, hogy időjére erre nézve is meg lesz a megállapodás. (Helyeslés a jobboldalon.)

Buzáth: Halljunk a borvámról.

Szell: Az nem a kiegyezéshez tartozik, hanem az olasz szerződéshez. (Nagy zaj a néppárton és a szélsőbalon. Elnök csenget.) Mindkét fél elve a szabad forgalom. Ez a természetes folyamata a közös vámszerződésnek. Ez elv kidomborítása jött szóba a tárgyaláson, ennek alkalmából felvetették azt a kérdést: miképpen értik a szabadforgalom alapján az iparfejlesztés ügyét. Ebben a tekintetben a *kormányok jogai teljes mértékben fenn vannak tartva*. (Nagy tetszés.) Felolvassa az erre vonatkozó szövegrészletet. E szabad forgalom mindkét állam értékpapírjaira és hitelleveleire is kiterjed. Mindkét állam kormányának jogai az ipar, mezőgazdaság tekintetében fenn van tartva. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Fichler: Szégyen ez nekünk!

Szell: Nem áll!

Krasznay: Kikötjük magunknak, hogy megélhessünk.

(Zajos felkiáltások a szélsőbalon, ellentmondások és helyeslés a jobboldalon. Elnök csenget.)

Szell: Végül kijelenti, hogy ezeken kívül, melyet objektív vázolt, semmiféle titkos megállapodások nincsenek. (Helyeslés a jobboldalon.) Kijelenti, soha kormány nagyobb szabadsággal nem tárgyalt.

A „TISZANTUL” TÁRCSÁJA.

Noé bárkája.

Irta: Jules Case.

— Nem, — mondta Vanella, a nagy állatfészt — nem mindig könnyű szivességet tenni a hozzánk legközelebb állóknak és a gondviselés szerepét játszani. En is megtettem ezt egy alkalommal, de üdvösebb lett volna bele nem avatkozni a dologba.

Ifjú koromban történt, tehát meglehetősen régen.

Itáliából jöttem épen vissza, kissé fáradtan a sok muzeumból, jóllakva a művészeti hangulatokkal és szükségét éreztem egy kis pihenőnek. Svájc hegyei közé vágytam, hogy a lelkemben összehalmozott művészi benyomásokat kissé tisztára mossam a természet kékjében-zöldjében. Az ilyesmire szükségünk van időnkint, különben mesterkedétké lesznek az ideáink.

Amint a Rhône völgyén átutaztam, a hatalmas sziklafalak közt, ahol a glecserek szűk korlátok közé szorultak, hirtelen vágyam kerekedett egyikét ezeknek a sziklafalaknak gyalogszerrel megmászni. Nyolcz órai kemény munkába került ez az út, de a jutalom nem is maradt el: soha nem álmított szépségek tá-

ruáltak elem, amelyeket föl sem tudok mindjárt sorolni.

Alkonyatkor kis faluba értem. Első dologom volt, természetesen, valami vendégfogadót keresni. Az előkelő fürdő-szálloda üres volt, mert a saison még nem nyílt meg. Mintán megebédeltem, aludni tértem. Másnap reggel aztán kissé körülnéztem a faluban. A lakóházak, amelyekben nemcsak apa, anya és gyermekek, de velük együtt a tehenek, juhok, kecskék és tyukok is egy fedél alatt huzódtak meg, Noé bárkájára emlékeztettek, a mely ide rekedt a havas sziklák feosikjára. Valamennyi házikő fából épült s mind egyformának látszott, egyedül a fürdőszálloda kőépülete vált ki nem ugyan az eleganciájával, de a némileg nagyobb arányaival a többiek sábloncjából.

Egy öles legény jelent meg a küszöbön és félszegen köszöntött. Körülbelül negyven éves lehetett, már kissé száradó hajjal, különös karakterű, nem tudom micsoda állatra emlékeztető ábrázattal.

Megszólított, miközben kis, gyűrött kalapot forgatott a kezében. Vezetőül ajánkozott a közeli glecseren és az Itália felé vivő csempésúton át. Én azonban visszautasítottam az ajánlatot és beszédbe elegyedtem a legényvel.

Elmondta nekem, hogy sohse volt szerencséje. Minden balul ütött ki, akármire fogott.

Ifjú korában elhagyta a hazáját és a nagy városokban fordult meg. Aztán egyszerre kifutott Amerikába. Sokat próbált, de semmi se sikerült. Végre megint visszakerült a hegyek közé. Ma nős, öt gyerek apja és tulajdonosa ennek a háznak, amelyet — ez volt utolsó spekulációja — amolyan alpesi vendéglővé akart átalakítani. Csakhogy bizony nem futotta a költségből. Ma itt áll a kőépület, de üresen tátonganak belül a falak. Senkinek sincs kedve megszállani benne, kivéve azt a néhány turistát, akik hébeborba odavetődnek egy pohár tejre. O maga családjával az apai házban lakik. A szép ház, amelyet vérmes reményekkel aranybányának hitt, nem jövedelmezett egy fületlen gombot sem.

Amikor az én szállásadóm előtt szóba hoztam ezt a szerencsétlen konkurrenzát, vállat vonva mondta:

— Hja persze, Matjau vezetőül ajánkozott önnek. Visszatért megint a régi mesterségéhez. Nem rossz vezető ő, de jobbakat is ajánlhatnék nála; hanem azért teljesen rábizhatja magát és segítene is rajta, ha valami kereset-hez juttatná. A szegény ördögnek hihetetlen bal szerencséje volt mindenben. De talán ő maga volt az oka annak. Korán vándorolt ki, sok felé fordult meg a világban; Amerikában is volt, de sohol sem volt szerencséje. Legutóbb ismét itt akart valamihez fogni. Fölépítette a

Rákosi: Nekünk mondja?

Szél: A kiegyezés se egyik oldalra, se másik oldalra nem kedvez, de

Rákosi: Mindkettőre nézve rossz.

Szél: Mindkét állam érdekei meg vannak védve. Allíthatja, hogy az egyensúly a vámoknál a gazdasági és ipariakat illetőleg helyre van hozva. (Tetszés a jobboldalon.) Ajánlja elfogadásra a kiegyezést. (Hosszan tartó zajos helyeslés, éljenzés és taps a jobboldalon. Zajos ellentmondás a szélsőbalon és a balon. A miniszterelnököt körülveszik és az egész jobboldal melegen gratulál a beszédhez.)

Szünet.

Kossuth kifogásai.

Szünet után

Kossuth Ferencz a kiegyezést nem tartja megnyugtatónak, mert ugyanazon elvi alapon mozog, amely Magyarország szegényedését okozta. (Helyeslés a szélsőbalon.) A miniszterelnök adós maradt azzal a felelettel, mi lesz, ha a kiegyezés nem fog törvényerőre emelkedni, odaát, amint nem emelkedett a régi sem. (Ugy van! a szélsőbalon.) Kérde, meddig kell az országnak várakozni, míg az megtörténik?

A miniszterelnök, mint nagy vívmányt terjesztette elő az általános közös vámtarifát. A már létező vámok alkalmasak voltak arra, hogy Magyarország ki legyen szolgáltatva Ausztriának. A mostani ipari vámok felemelése nem jelenthet mást, mint a magyar ipar megadóztatását. Ezzel nem iparvám védelmet emelünk magunknak, hanem megadóztatjuk önmagunkat. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Magyarország iparvámengedményeket nem fog adhatni.

Szél: Majd meglátjuk.

Kossuth: Minden állam védvámval veszi körül magát, csak mi nem. Ausztria nem fogja azt megengedni, hogy piacainak egy részét elhódítsuk iparvámengedményekkel, annak következtében iparvámengedményeket soha nem fogunk kaphatni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezért aggodalommal tölti el a dolgok ily állása az iparvámot illetőleg, bár a mezőgazdaság biztosítását örömmel látja.

Ivánka: Ez a frázis!

Kossuth: Nem akar a részletekbe bocsátkozni. Csak néhány észrevétele van. Eppen olyan joggal lehetne a Székelyföldön vámot szedni a gabonáért, mint a tiroli vámnál. (Ugy van! a szélsőbalon.) A nyersgyapjura vonatkozólag sem nyilatkozik a kormányelnök.

Rákosi: Nyirnak bennünket tovább! (Derűtség)

Kossuth: Ami a készízetést illeti, abban éppen nem lát vívmányt, mint a hogy Szél mondta. Hát a kormányelnök azt mondja, hogy benyújt egy törvényjavaslatot ez iránt, de időt nem határozott meg

Fichler: Csak úgy hozomra!

Rákosi: Mint rendesen.

Szél: Ohó!

Kossuth: Ami az agrárvám emelés nyeresét illeti az iparvámokkal szemben, nem nevezhetjük éppen nagy eredménynek, mert jogunk volt hozzá. A készízetésnél nem előre, de hátrafelé mentünk. Az egészről csak azt a következtetést vonja le, hogy olyanok a viszonyok a két állam között, hogy a szerződéseket oly nagy erőfeszítésbe kerül a kormánynak megtartatni.

Szél válasza.

Szél: T. Ház!

Horváth Gyula: Halljuk gróf Szél Kálmánt!

Szél: Ilyen éretlen viczre nem felelek.

Horváth: Nő! Nő!

Szél: Kossuth azt mondja, hogy e kiegyezés rosszabb, mint a másik volt. Ezt kerekén visszautasítja. Lehet, hogy az őök programjuknak nem tetszik, de azt nem mondhatják, hogy rosszabb, mint az előbbi.

Kossuth: En bebizonyítom!

Szél: A képviselő ur ezt a hangzatos frázist gyakran szokta használni.

Pozsgay: Persze mi mindig részegek vagyunk, csak odaát józanok. (Mozgás a jobboldalon, élénk visszatetszés.)

Szél: A közös vám területnek abban van értéke, hogy ha cikkeinket kiszorítanak a külföldi piacokról, ott van az osztrák piac, ahova vihetjük. (Ellentmondás a szélsőbalon.)

Fichler: Tiroiba visszük!

Szél: A vámtárgyalások fogják bebizonyítani, hogy lesznek-e engedmények. A külföldi tárgyalások előtt nem tudhatjuk azt. Ha ő egy nagyobb tételt állít fel egy iparcikkre, jobban engedhet aztán ebből.

Fichler: No hát ez példátlan!

Pozsgay: Ezt mind Körber beszélt a fejébe!

Szél: Attérve a gyapjura, nem tartja helyesnek azt, hogy az nagyobb vám alá vonassék.

Molnár Jenő: Maga se hiszi el.

Szél: Kossuth nagy dolgot hozott fel ellene, de nem támasztotta meg kellő argumentumokkal. A gabonailleték fenntartása elvileg nem helyes. De nem tettek le róla ingyen, hanem egyenértékűt.

Kubik: Hát az egyenértékű!

Rákosi: Tiroli zerge-tojások.

Szél: Mondja meg Kossuth, hogy ez, vagy az nem tetszik neki, de ne állítsa fel azt olyképp, mint igazságokat a saját oldalán. A készízetésekről sem úgy áll a dolog, mint Kossuth mondta. Felolvassa az idevágó passzust.

Fichler: Csűrész-csavarás!

Szél: Es a szegény pénzügyminiszterrel egész mást akar mondatni. (Nagy derűtség az egész Házban.) Hogy ez a dolog visszaesett,

nem vitetett előre, az nem áll. (Ugy van! a jobboldalon.)

Pozsgay: Talán haragszik?

Molnár Jenő: Aki haragszik, nincs igaza.

Szél: Az olyan ellenzéki bírálatot, mely mindent ellenez, hibásnak tart, nem helyesli. Ő is tudna egy ilyen ellenzékét csinálni, csak hogy ez nem nagy hasznukra válik. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rákosi: Próbálja csak idehozni az önálló vámterületeit.

Szél: Hogy mi történik a Reichsrathban, arról most nem szólhat. (Zajos helyeslés.)

Az elhunyt Major helyébe jegyzőt Trubinyi Jánost választották meg.

Mea culpa.

„Wekerle és Bánffy” címmel megjelent egy csodabogor, mely csatlakozva más, újabb röpöködni kezdő csodabogarakhoz, Bánffy dicsőítését döngicséli. Ebben a vadliberalizmustól hízó fűzetben olvassuk az egyházipolitikai törvényekről a következő sorokat: „... a törvények keresztülrészakolása sok osztályoskodásnak lett kezdete; s az egyházipolitikai törvényeknél például sokkal szükségesebb és hasznosabb lett volna az önálló nemzeti bank föllállítása, mely azóta megteremtette volna az önálló vámterületet is. Es ha meggondoljuk, hogy ugyanakkora, sőt jóval kisebb erőfeszítéssel keresztül lehetett volna vinni nemcsak az önálló nemzeti bank, hanem talán az önálló vámterület törvénybe iktatását is: lehetetlen el nem szomorodnunk azon a tragikumon, hogy éppen az egyházipolitikai törvények buktatták meg Wekerlét.” Ez afféle mea culpa-ként hangzik. A tragikum azonban nem Wekerle bukása, hanem az, hogy az egyházipolitikai baklövést csak most veszik észre, a mikor már régóta késő.

Mozgósítási hírek.

Bécsi lapok arról írnak, hogy Ausztria-Magyarország mozgósítás előtt áll és tavasszal két hadtestet hadilábra állítanak. Már meg is nevezik a két hadtestet. Egyik verzió szerint a 2-ik (Bécs) és 5-ik (Pozsony) hadtest volna kiszemelve erre a célra, mások szerint a bécsi és krakkói. Arról is beszélnek, hogy egyelőre nem is mozgósításról van szó, hanem csak a

házát, de az úres. maga a feleségével és három fiával, meg két leányával, akik közül az egyik korcsoszlótt, az épület mellett egy viskóban lakik. Ez a család a környék nyomorultjai; sajnáljuk őket és segítsünk rajtuk, amennyire csak tőlünk telhetik.

A gazdám derék embernek látszott. Különben is gazdag volt s a környéken valóságos uralkodott; három fapalotája, a szállodái, a Rhóne partjától a giecser lábáig húzódtok.

Szép vidék volt ez, elhatároztam tehát, hogy néhány napot ott öltök; visszatértem Meijauhoz. Amikor egy pohár tejet kértem tőle, úgy sürgött, buzgózkodott, mintha negyven embert szolgálna ki. Aztán az ajtóba telepedett és szétterpesztett lábakkal melancholikus komolysággal bámult ki a messzeségbe, mintha turistákat várt volna vala onnan a hegyek mögül. A házának csinos volt a fekvése; erdőszélen állott, szemben a zöld réttel, melynek pázsitja lágy szőnyegként terjed a völgybe.

— Nem rossz fészék ez, — mondtam neki. Az arca pillanatra fölragyogott. De aztán szomorúan fordult ismét az úres terem csupasz, kopár falai felé.

Hirtelen ötletem támadt; hátha befestném ezeket a falakat? Akkoriban éppen divatba kezdtem jönni s így nem lehetetlen, hogy ezeknek a falfestményeimnek a híre ide cödi-tené az utazókat.

— Meijau — kiáltottam — megalapítom a szerencsédet!

A városba küldtem öt ecsetért, festékekért, aztán hozzáfogtam a munkához.

Egy héti reggeltől-estig pamacsoltam a falakon. Egy „Noé bárkáját” improvizáltam. Minden állatfaj képviselve volt benne és közéjük plántáltam az egész Meijau családot, amelynek minden egyes tagja valami furcsa állathoz hasonlított. Olyan volt a kép, mint egy menaszéria, melyet éppen etetnek.

A levegőbe minden képzelhető fajú madarat festettem. Nem csekély fáradságomba került kitölteni s jókora helyet.

Természetesen csakhamar odacsődült az egész lakosság és órákhosszat ácsorogtak a kép előtt, nagyot épülve a bizarr színes részleteken. Ami a közfigyelmet leginkább lekötötte és váratlan lokális jellegűt adott a festményeknek, egy ablak volt, amelyet a bárka keretébe illeszttem s ezen át jég- és hótakart hegyek képe tűnt elő. Ily az illúzió tökéletes volt s az ember valóban egy Noé bárkában képzelte magát.

Kívül, a ház kapuja fölé nagy czéggért festtettem:

Noé bárkájához.

Az emberem el volt ragadtatva. Mint tapasztalt férfinak, volt érzéke a reklám iránt.

Jól tudta, hogy mi az értéke ennek a sok elefántnak, oroszlánnak, tevének, kacának és tehénnek.

A menaszériának tényleg kolosszális sikere volt. Valóságos látványossággá nőtte ki magát. A kanton hírlapjaiban a nevemet magasztalták, így tehát engem is ért a reklám. A szezon végén a szegény Meijau hálálkodásokkal teli levelet írt nekem, amelyben hűségesen elszámolt minden elfogyasztott liter tejről és megivott absinthról. Büszke és boldog voltam a tettemért. A következő évben újabb levelet kaptam. Ebben a boldog Meijau mindenféle légvárakat ecsetelt. Stkere — írta — még jobban öregbedett s immár biztosra veszi, hogy tönkre teszi a fürdőszállodát. Ez az értesítés megdöbbenített. Hogyan! a háboru magvát hintette volna a békés faluba? Megdöbb-nésem azonban mégsem volt valami tulságosan komoly és minden ősszel mosolyogva olvastam a rendesen érkező leveleket, amelyekből megtudtam, mint gyarapszik évről-évre a Noé bárkájának a szerencséje.

Egyszerre rettenetes dolog történt. Egy napon ügyvédől kaptam levelet. Az ügyvéd Meijau védelmével volt megbízva, akit gyilkosság miatt tartóztattak. Meijau reám hivatkozott.

Ily tudtam meg, mi lett az én védcenzemből, akit jámbor és szerény embernek hittem, egy borzalmas büntény hőse.

boszniai helyőrség megerősítéséről, esetleg hadilábra állításáról.

Mindezeket a riasztó híreket megerősíteni látszanak a most folyó katonai tanácskozások a király elnöklésével, továbbá a rohamlépésben forszírozott katonai reformok, a kétéves szolgálati időnek mindjobban való előtérbe nyomulása, koncesszióképpen megszavazandó áldozatokért, egy új hadikikötő létesítése Dalmáciában, Raguzában, legkivált pedig gróf Lamsdorff orosz külügyminiszter bécsi utazása és balkáni expedíciója. A kapcsolatot mindezek között nem nehéz megtalálni és Bécsben tényleg beszélnek róla, hogy mire elolvad a hó a balkáni havasokon, Ausztria-Magyarország rendet fog csinálni Maczedoniában.

Tavaszzal egy osztrák-magyar hajóraj meg fogja látogatni Levantét és a többi között Szalonikit is, az osztrák-magyar vezérkari operációk végpontját.

Mi igaz a hadikészülődésből, mi nem, — tán Goluchovszki sem tudja.

Annyi tény, hogy vezető katonai körök behatóan foglalkoznak a Balkán-félszigeten történő változásokkal és e közben fontolóra veszik azokat az eszközöket is, amelyekre az események kényszeríthetnének, ha ugyanis a *Balkánon való beavatkozás szüksége előállana.*

Szunyogh Péter.

Szunyogh Péter alispán halála felett tegnap meghatóan nyilatkozott meg a részvét. A fájdalmas megdöbbenés, amit a halálhír keltett nemcsak Nagyváradon, hanem az egész vármegyében, annak a nagy és méltó népszerűségnek és szeretetnek a kifolyása, amely életében környezte a kiváló férfiú egyéniségét és működését.

A temetésen a vármegye majd minden községe képviselve lesz néhány taggal. Telefonon már tegnap a járási székhelyekről jelentették a küldöttségek érkezését. Még a legtávolabbi vidékekről, a vasköhi járásból is eljönnek a községek képviselői, hogy lerójják kegyeletüket szeretett alispánjuk ravatalánál.

A holttestet tegnap reggel vitték át az alispáni lakásból a megyei székház kistermébe.

Nem részletezem a Noe bárkájának és a fürdőszállodának ádáz konkurrencziáját. Elkéseredett harc volt az.

Egy napon, amint Metjau a fensikről hazatért, híres falainak a képeit bemázolva találta. A menaszéria örökre megsemmisült.

Gyauuja a fürdőszálló tulajdonosára irányult. Fegyvert fogott és lesbe állt. Mint-hogy kitűnő vadász volt, szíven találta az ellenfelét!

Természetesen elítélték.

Ez az igazság. A bosszu azonban tovább is terjedt. Metjau egész családjának el kellett vándorolnia a környékről. A szélrózsa minden irányában züllöttek szét, nyomorultan, hazátlanul.

A fürdőszálló más kézre került, de az új tulajdonosnak nem volt szerencséje. Rossz híre támadt a fogadónak. Az utasok elkerülték a falut, miáltal az egész völgy nyomorba jutott, hirhedt lett. Így kellett mindenkinek viselnie a csapást, amelyet a bűntény okozott.

N e bárkájának — ez a tanulság ebből — csak egyszer kellett az emberiséget szolgálnia. Itt pusztulásnak hintette el a magvait.

S mindennek én voltam az akaratlan okozója.

Ne avatkozzunk hát a végzet utjába, még könyörületből se!

A lépcsőkön fekete posztó van leterítve. A kapu alatt a Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézetének disztestőrsége áll. A lépcsőházban Nagyvárad város és Biharmegye díszbeöltözött hajdúi vannak felállítva.

A terem teljesen be van vonva fekete posztóval. Oriási, ezüsttel díszített fekete menyegző alatt van felállítva a ravatal, amelyen remekművi antik vörösréz sarkofákban nyugszik a volt alispán.

Arca mit sem változott, csupán teljebb, mint életében volt. Nehéz fehér habos selyem szemfödél takarja a kihűlt tetemeteket. A koporsón az elhunyt fiainak, testvéreinek és a közeli rokonoknak koszorúi vannak elhelyezve, míg a halott lábánál Biharvármegye és Nagyvárad város közönségének, továbbá a nagyvárad katonai helyőrség tisztikarának koszorúi helyezettek el. A többi koszorúk, mintegy száz szebbnél-szebb élővirágból, a terem falai körül vannak.

A terem délszaki növényekkel díszítették s a koporsó két oldalán mintegy 50 gyertya szórja bágyadt fényét.

A ravatalra helyezés után megnyitották a terem a közönség számára. Egész napon óriási tömeg hullámozott a teremben s igen sokan könnyező szemekkel távoztak a szomorú helyről. Városunk előkelőségei is csapatostul keresték fel a ravatalt, hogy utolsó búcsút mondjanak a derék férfiú haló porainak.

A részvét.

Mig a vármegyei székház kis termében a ravatal körül fejezte ki részvétét a közönség, sokan kondoleáltak előkelőségeinek közül az elhunyt két fiánál, akik férfias erővel viselik a nagy csapást. Már tegnap sokan fejezték ki a vidékről is részvétüket, akik a szomorú hír hallatára azonnal bejöttek Nagyváradra.

A város részvétirata.

A szerdai tanács ülés határozatából Nagyvárad város törvényhatósága nevében *Bordé Ferencz* főjegyző a következő részvétiratot intézte a vármegye közönségéhez:

Tekintetes Törvényhatóság!

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város tanácsa elnöke bejelentéséből értesülvén azon fájdalmas csapásról, mely az általunk is tisztelt Törvényhatóságot a vármegye szeretett alispánja: *Szunyogh Péter* urnak f. hó 15-én bekövetkezett váratlan elhunytával érte — szomorú kötelességének ismeri ezen nagy veszteség felett mélyen érzett részvételének kifejezést adni.

Élénk részt vett a fájdalmasan sujtott család s Tekintetes Törvényhatósági Bizottság gyászában Nagyvárad város polgársága is, melynek társadalmában az elhunyt kiváló férfiú a vezető szerepek egyikét vitte.

Kulturális s közgazdasági életünk fellendítése s előmozdítása tekintetében kifejtett tevékenysége s azon hivatalos kötelességen tulmenő előzékeny magatartása — melylyel a két társtörvényhatóságnak egymásközti érintkezését a vármegye részéről vezette, maradandó emlékként fogja megőrizni szívünkben nemes, férfias alakját.

Nagyvárad 1903. január 15.

Bordé Ferencz,
főjegyző,
polgármester helyettes.

A jogakadémia részvéte.

Dr. *Bozóky Alajos* kir. tan., jogakadémiai igazgató a saját és a tanári kar nevében a következő átiratban fejezte ki részvétét:

Tek. Biharvármegye közönségének

Helyben.

Megdöbbenéssel értesülünk a tekintetes Vármegye közbecsülésben álló, munkás éle-

tének delén levő derék alispánjának, szunyoghdi Szunyogh Péter urnak haláláról.

A megboldogultért, ki a helybeli főiskolának nemcsak tanítványa (1875/6. és 1876/7.), hanem megyei alispánként történt megválasztása után (1894—5. óta) az államtudományi államvizsgálati bizottságnak kftlagja is volt — gyászunk jeléül szonnan kitűztük a fekete lobogót, s meg fogunk jelenni a temetésen is.

Fogadja a tekintetes Vármegye közönsége őszinte mély részvétünket fájdalmas vesztesége fölött és áldás lebegjen a korán elköltözöttnek emléke fölött, ki a kötelesség hű teljesítésében valóságos mintakép volt.

Kelt Nagyváradon, 1903-ik évi január hó 16-án.

Dr. Bozóky Alajos,
kir. tanácsos
igazgató,

a jogtanárikar nevében is.

A részvétláviratok.

Az általános részvét nem csak Nagyváradon, hanem a megye határain túl is impozáns módon nyilatkozott meg, Budapestről és az ország más vidékéiről is rengeteg részvétlávirat érkezett a családhoz, a főispánhoz és a megyéhez.

A legelső között volt *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Láng Lajos* és *Darányi Ignác* miniszterek részvétlávirata.

Táviratban fejezték ki még részvétüket:

A családhoz: Miskolczi István (Debreczen), Andrásy altábornagy (Székesfehérvár), Szűcs András (Budapest), Miklóssy Ferencz (Ködmöb), Szabó Ferencz (Budapest), Lukács György főispán (Békés-Gyula), Szatmári Mór országgyűlési képviselő (Budapest), Beöthy Ödön és neje (V.-Láz), Havas, Ujfaluassy, Noszlopy, Buzás, Darányi Adam, Ponty, Neiser, Barcza, Ordódy, Szőke és Del Adami huszártisztek (Debreczen), Sirok veleték Königswarder Hermann báró (Bécs), Stuber József gróf (Budapest), özv. Grósz Albertné (Vác), dr. Grósz Emil és neje (Budapest), Magyar Honi üveggyárak igazgatósága (Elesd), Kunz Gusztáv (Budapest), Márkucz Mihály és leánya (Csételek), Teleszky János (Budapest), Tóth László és családja (Köbánya), özv. Szlavy Béláné (Budapest), özv. báró Schönberger Báláné (Marburg), Központi Jeizálog Bank tisztviselő-kara (Budapest), Bihar-Szilágyi olajipari részvénytársaság igazgatósága (Bihar-Szilágy), Béli Sándor és neje (Budapest), Dos Echerolles-Kruspér Gilbert (Brassó), Báró Rosner Ervin főispán (Mármaros-Sziget), Andrányi Károly (Arad), Miskolczi Lajos (Debreczen), Jakabfy Lipót (Elesd), Báró Uhlum huszárkapitány, (Debreczen), Bérczy Imre és Bartos Adorján, (Elesd), Deöry László cs. és kir. kamarás, huszár kapitány (Debreczen), Feketeerdői üveggyár (Elesd), Miskolczi Jenő (Debreczen), Komádi község, Popper (Budapest), Vécsey Oláh Miklós és neje (Tokaj), Schvarcz Gyula és neje (Budapest.)

A főispánhoz: Tisza István, Lajos és Kálmán (Budapest), Zichy Ödön gróf (Budapest), gróf Károlyi Gyula (Mácsa), Beöthy Akos (Budapest) Königswarder Herman (Bécs), Belicska Béni (Budapest), Lukács Antal főrendiházi tag (Budapest), Fassie Tódor (Budapest), Lukács György főispán (Békés-Gyula), gróf Pongrácz Jenő (Budapest), Fráter Tamás (Budapest.)

A koszorúk.

A gyászal bevont terem minden zuga már tegnap megtelt a szebbnél-szebb koszorúk sokaságával. A legtöbb koszorut remek élővirágokból fonta a kegyelet. *Jelinek* Ferencz és *Farkas* József műkertészete csak a legnagyobb igyekezettel bírtak eleget tenni a megrendeléseknek, Tegnap estig mintegy 100 koszorú érkezett a ravatalra.

A koszorúk feliratai a következők:

Felejthetetlen édes jó apánknak örökké bálása — Berti és Péter.
Gnet.

Péternek — Princez.
Szabolcs és Márta gyermekeikkel — Péternek.
Zoltán és Jolán gyermekeikkel — Péternek.
Szeretünk és hálánk sirodon túl is veled —
Etelka és Laci.
Szeretett keresztapjának — Ersei Gézáé.
Szeretők je'ül — Miklós és Sára.
Szeretett jelül — Elek Gusztávné.
Tisztelete és őszinte barátsága jelül — La-
katos János.
Nagy-Várad város közönsége — Szeretett
alispánjának.
Tisztelet jelül — Biharvármegye kir. állat-
orvosai.
Biharvármegye közönsége — Felejthetetlen
alispánjának.
Biharvármegye tisztikara — Szeretett alis-
pánjának.
Nadányi Miklós és családja.
Barátsága jelül — Klobusitzky család.
Szeretete jelül — Alfréd és családja.
Hála jelül — Dobozy János és neje.
Felejthetetlen főnökének — Werner Kálmán.
Őszinte tiszteletük jelül — Nyiri György és
családja.
A legjobb barátunk — Pongrácz Jenő.
A legkedvesebb kis-szántai vendégnek és ba-
rátunk — Königswarter Hermann.
Felejthetetlen elnökének — A Biharvármegyei
Népnevelési Egyesület.
Felejthetetlen jó barátjának mélyen sujtott tisz-
telő hiva — Lovasy Ferencz.
Péternek — Laci és Malvin.
Margitai járás és közönsége — Felejthetetlen
alispánjának.
Székelyhídi járás közönsége — Felejthetetlen
alispánjának.
Belényesi járás közönsége — Szeretett alis-
pánjának.
Szalárdi járás közönsége — Szeretett alis-
pánjának.
Ermihályfalvai járás közönsége — Szeretett alis-
pánjának.
Elesdi járás közönsége — Szeretett alispán-
jának.
Csédfai járás közönsége — Forrón szeretett alis-
pánjának.
Beéli járás közönsége — Szeretve tisztelt alis-
pánjának.
Tenkei járás közönsége — Szeretett alispán-
jának.
Magyar-esekei járás közönsége — Szeretett
alispánjának.
Vaskóhi járás közönsége — Szeretett alispán-
jának.
Berettyó-Ujfalu járás közönsége — Szeretett
alispánjának.
Sárréti járás közönsége — Szeretett alispán-
jának.
Szeretve tisztelt alispánjának — Az ermihály-
falvaiak.
Nagyszalontai járás közönsége — Forrón sze-
retett alispánjának.
Monos-Petri község — Szeretett alispánjának.
Vedres-Abrányi körjegyzőség — Szeretett alis-
pánjának.
Szeretett volt alispánjának — A vármegyei
számvevői kirendeltség.
Vámsházi körj. község — Felejthetetlen alis-
pánjának.
Székelyhídi járás jegyző kara — Szeretve
tisztelt alispánjának.
Kir. Allamépítészeti hivatal — Feledhetetlen
alispánjának.
Péternek — Feri, Stephi, Agneska.
A nagyváradi Vilmos-huszárok tisztjei — Tisz-
teletük jelül.
Tisztelete jelül — A nagyváradi kir. pénz-
ügyigazgatóság tisztikara.
Magyar aszfalt részvénytársaság — Igazgatóság.
Péter bácsinak — Bandi, Malvin, Mária és
Cicza.
A legjobb előjárónknak — Komádi község
közönsége.
A nagyváradi helyőrség tisztikara — az alis-
pánnak tisztelete jelül.
A Biharvármegyei jegyzői egyesület — Szeretett
disztagjának.
A mátra körözvidéki vasut r. társaság —
Igazgatósági tagjának.
A mezőkeresztési járás közönsége — Hálás
tisztelete jelül.
Hálája jelül — A Biharvármegyei tanító egyesület.

Igaz szeretettel — Rádl Odónné Györfly Malvin.
Mind a sirig és azon is túl — Rádl Odón.
Baranyi Zsigmond és családja.
Péternek szeretettel — Aranka, Rózsika, Sa-
rolla és Adi.
Felejthetetlen jó gazdájának — Lajos.
Legigazabb tisztelete jelül — Wágner József
48/49. honvéd százados.
Ozv. Gróf Stubenberg Józsefné.
Felejthetetlen jó barátjának — Dr. Hoványi
Géza.
Utolsó üdvözlés felejthetetlen jó barátunknak
— Des Echerolles-Kruspér család.
A szeretett bajtárs édes atyjának — A m. k.
debreczeni 2. honvéd huszár ezrede I. sz. tisz-
tikara.
Felejthetetlen barátjának — Pallay Lajos.
Felejthetetlen barátjának — Orley Kálmán és
családja.
Alfréd és Clarisse — Peturnak.
Szeretett egykori főnökének — Dr. Dézsi Géza.
Tiszteletük jelül — Markovits Antal és csalá-
djára.
Tisztelet jelül — Tóth László és családja.
Kedves jó barátjúnak — Miskolczy Barúák.
Szülőfalu gyászoló közönsége — Áldó em-
lékezettel.
Biharvármegyei közpörháza orvosai és tisztikara.
— Hálás tiszteletük jelül szeretett elnökének.
Bihar-szilágyi olajipar részvénytársaság Igaz-
gatóság.
Loránd és Jenni.
Részvéte jelül — Mórincz Ernő.
Részvéte jelül — Róza és Pali.
A jászóvári Premontrei kanonokrend — Igaz
részvétellel.
Igaz részvétellel — Boriska és Pali.
Tisztelet jelül — Hankovits Ferencz
Czinczi néni és Olga — Péternek.
Szeretett Alispánjának — A derecskei járás.
A jó barátunk — Popper István.
A jó barátunk — Popper Károly.
Bölonyi József és neje.
Dobozy Kálmán.
Péternek, — Valéria és Pali.

A temetés.

A temetés ma, szombaton délelőtt 10 óra-
kor lesz a vármegyei székház Széchényi tér
felőli udvarában. A város és a vármegye köz-
önségének hatalmas koszorúit városi és me-
gyei díszhajdúk, a család cimboréit szintén
díszbe öltözött megyehajdúk tartják.

A hatóságok és hivatalok tagjai, főnökük
vezetése alatt testületileg vesznek részt a te-
metésen.

Nagyváradi város tisztikara délelőtt fél 10
órákor a városházán gyűl össze s onnét vonul
a temetéshez.

Az elhunytat az olasz sírkertben helyezik
örök nyugalomra.

UJDONSAGOK.

TAJAKOZTATÓ.

Január 17. Biharvármegyei Takarékpénztár közgyűlése.
Január 18. A nagyváradi ipartestület évi rendes köz-
gyűlése d. e. 11 órákor a tüdőoltó óriánynál.
Január 18. Réti Nép kör közgyűlése.
Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.
Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 8. A nagyváradi kath. kör közgyűlése d. e. 11
órákor saját helyiségében.
Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély).
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park)
nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél
1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d.
u. 8-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket,
kik hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendezni
szíveskedjenek.

* **Katolikus Szabad Liceum.** Vá. os-
szerte nagy az érdeklődés a Katolikus Sza-
bad Liceum vasárnapi előadása iránt. A ren-
dező bizottság alig volt képes a nagyszámu
meghívót kellő időben expedálni. Ha a gon-
dos figyelem dacára valaki tévedésből nem
kapott volna meghívót, szíveskedjék ma este
szerkesztőségünkbe érte küldeni. — A műsort
már közöltük s holnap számunkban ismét
közvetesszük. Ezuttal csak annyit említettük
meg, hogy *Schnegon* Erzsike kisasszony énekét
Bodor Ernő fővárosi zongoraművész fogja ki-
sérni; az előadás hőse, dr. *Prohászka* Ottokár
pedig ma este a budapesti gyorsvonattal érke-
zik Nagyváradra.

* **A korcsolyázók öröme.** A hideg ismét
beköszöntött. Tegnap az árnyékos helyen a
derült, napos idő dacára, állandóan fagyott.
Ha így tart a hideg, az oly régtől óta nem
látott kis kék lobogó ismét fölrepül a Casinó
erkélyére és hirdeti, hogy a városligeti tavon
jó a jég a korcsolyázásra. *Rátay* József már
két nap óta gondozza a vékon, jégkérget, hogy
minél pompásabb szórakozást nyújtson Hali-
fax híveinek.

* **A német trónörökös a szentföldön.** A
német trónörökös, mint Berlinből jelentik, ta-
vaszszal keleti utat tesz. Maglátogatja Kon-
stantinápolyt és rövid ott-tartózkodás után ha-
jóra száll és a szentföldre, Jeruzsálembe
megy. A szentföldről a trónörökös Egyiptomra
és Olaszországra át fog Németországba vissza-
térni.

* **Szabadságolás.** *Eleméry* Ferencz városi
aljegyző, a városi tisztikar tehetséges fiatal tag-
jának a város polgármestere 2 heti szabadság-
időt engedélyezett.

* **Főszolgabírói jubileum.** *Bérczy* Imre
25 évi szolgálata jubileumára nagy előkészüle-
teket tettek kartársai, s e hó 20-án nagy
díszű banketten készültek ünnepelni a jubi-
láló főszolgabíró. Amint ám most értesülünk,
Szunyogh Péter halála miatt lemondtak a
zajosabb ünnepelésről s kartársai csak szű-
kebb körben fogják üdvözölni a jubiláló fő-
szolgabíró.

* **Elbocsátás a honvédség kötelékéből.**
A honvédelmi miniszter *Jankó* Gyulát, a nagy-
váradi 4. honvéd kiegészítő parancsnokság nyil-
vántartásában álló m. kir. tartalékos honvéd
élelmezési járulnokot a honvédség kötelé-
kéből a szolgálati kötelezettség teljesítése
után tisztviselői rendfokozatának megtartása
nékiül saját kérelmére elbocsátotta.

* **Az aradi sikkasztás ügye a nagyváradi
kir. táblán.** Említettük a múltkor, hogy az
aradi kir. ügyészség közbevetett felfolyamodás
következtében *Böhm* Adolf, az aradi ipar- és
népbank volt igazgatója sikkasztási ügyének
összes iratait és mellékleteit sürgősen vissza-
kérte a kir. törvényszéktől. Ezt a felfolyamo-
dást az Ipar és Népbank nyújtotta be a vád-
iratnak ama pontjai ellen, amelyekben az
ügyészség a sikkasztást s okirathamisítást el-
évültnek minősítette. E felfolyamodás az ügyet
most újból a nagyváradi tábla elé utalta s az
iratok tegnap már meg is érkeztek a nagy-
váradi kir. táblához. Míg a kir. tábla dönteni
fog ez ügyben addig az ügy büntető ügyi elő-
készítése ismét pihenni fog s az ítélethozatal
is legalább két héttel elodáztatik.

* **A nagyváradi interurbán s az arad-
békésmegyei telefon.** Haves vitát okozott
Arad városi tegnap közgyűlésén az arad-
békésmegyei telefonhálózat rég vajadó ügye,
melytől a tanács a használati áraknak mag-
sabbban történt megállapítása miatt a meg-
ajánlott háromszáz korona hozzájárulás meg-
vonását javasolta. Dr. Marschall Lajos helye-
sebbnek tartaná, ha a *szege*—nagyváradi
interurbán hálózatba Csaba, Gyula és Orosháza

is bekapcsolatnak a rendes telefonhasználati árak mellett. Sarlot Domokos, dr. Vajda István és Mittner József az eredeti terv kivételét pártolják, amíg Edvi- Illés László azt javasolja, hogy a kormányhoz intézendő föliiratban ugyanolyan elbánást követeljen Arad és Aradmegye, amilyenekben Temesvár és Temesmegye részvételnek s kérje, hogy Nagyvárad költessék össze Szegeddel és abba a hálózatba kapcsolassék bele Aradon át Csaba, Gyula és Orosháza. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el az Edvi- Illés által javasolt módosítással.

* **Halálos orrvérzés.** Egy szegedi városi tisztviselő tegnap tragikus halállal mult ki. A lövonaton igyekezett haza, mikor hirtelen megereedt az orra vére s oly hevesen, hogy le kellett szállnia. Schmidt János a szerencsétlen tisztviselő, Szentháromság-utcai lakására sietett, de még utközben annyira elgyengült, hogy összerogyott. Vértócsában fekve találták s hazavitték. Itt néhány perc múlva meghalt. A boldogtalant régebbi betegség gyötörte, mely gyakori orrvérzéssel járt. Halála nagy megdöbbenést keltett. Az elhunyt Schmidt Imre néhai szegedi kir. ügyész fia, aki a városi könyvtárosnővel dolgozott s munkás, derék embernek ismerték.

* **A két ételosztóban tegnap nap folyamán kiosztottak 1349 adag levest ugyanannyi adag kenyeret s azonfelül 40 egész kenyeret. A szállóhelyeken meghalt 28 férfi és 17 nő.**

* **Hegyaljai Népkör.** Vettük a következő sorokat: Fölkérjük a »Hegyaljai Népkör« előkészítő bizottságának tagjait, hogy a január 18-án vasárnap délután 4 órakor a Gulyás-féle vendéglőben tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. *Az előkészítő bizottság elnöksége.*

* **A Tiszántul naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnést keltett gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőknél kívül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárát 60 fillérré szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Tarsa könyvkereskedésében, Schmidt Gyula papirtüzletében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szivartószedében.

* **Találtatott egy kalap, egy pár kezeld, több galér, egy nyakkendő, és néhány inggomb.** Talált tárgyakat igazolt tulajdonosa személyes jelentkezés esetén a rendőrkapitányi hivatal 4-ik számú szobájában átveheti.

Igazságszolgáltatás.

Utazás egy százas körül.

A mult év nyarának egyik forró délutánján már is pityókás vendégek érkeztek a Singer Edéné nagypapáéi korcsmájának. Sergesi atyafiak voltak.

Ungur Flora, Fülöp Pável és Goján Floáre. Valami ügyes-bajos dologban jártak a közjegyzőnél s aztán sorba szedték az utszéli csapszéküket s mire Singer-néhez értek, Ungur Flóra már ingadozott s amint letelepedtek egy asztal mellé, Florát már elborította a mámor és szunyókálva az asztalra dőlt, elfeledve, hogy a lajbi zsebében összes vagyona egy ropogós százas gondozás nélkül maradt. Mire felébredt, hűlt helye volt a százasnak s a kifosztott ember a rendőrségre szállt, a honnan meg is indították a nyomozást.

A gyano Singer-né ellen fordult, a kire ketten is vallottak: Fülöp Pável meg Goján Floáre.

A vizsgálóbíró előtt ezek már azt állították, hogy Singer-né 40 koronát fizetett nekik, hogy hallgassanak a dologról.

A kir. ügyesség tehát Singer-né ellen lopás miatt vádat emelt.

Fülöp Pávellt és Goján Floarát pedig mint orgazdokat vádolták.

A tegnapi tárgyaláson csak Singer-né és Goján Floáre jelentek meg. Fülöp Pável időközben meghalt.

Singer-né egyértelműen tagad, míg Goján Floáre kitart az első vallomása mellett.

Deési Géza, Singer-né védője a bizonyítékok elégtelenségére építette véd-beszédét, s úgy Hlatky Endre is Goján Floáre védelmére.

A büntető tanács ez értelemben Singer-nét felmentette a vád alól. Goján Floáret pedig 3 havi fogsággal büntette orgazdaságért, a mit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett s azonnal szabadlábra helyezték Goján Floáret is.

A korcsma. Szabó Zsigmond érmihályfalvai földműves a falu legrészegebb embere volt. Nem volt nap, hogy a korcsmában 2—3 órát el ne töltött volna. A sok ital néha annyira megártott neki, hogy egy-két napig nem is tért magához. A korcsmai verekedéseknek ő volt állandó kezdeményezője. A mult év március 3-án is már délután 2 órakor elment a korcsmába, hol egy pár részeges cimborájával egész este 6 óráig mulatott. Hogy mulatságuk ne legyen olyan csendes, Szabó Zsigmond elkezdett közdölni cimboráival, kikkel aztán alaposan összeverekedett. A korcsmaáros Grünstein Menyhért megakarta akadályozni a verekedést. Szabó Zsigmond ezen annyira felbőszült, hogy Grünsteint karján megszurta egy késsel. A seb oly nagy volt, hogy az még most, az eset után majd egy évre sem gyógyult be egészen.

A királyi törvényszék Hassie Pál elnöke alatt tegnap vonta felelősségre Szabót. Vádlott a terhére rótt cselekményt konokul tagadta s azt állította, hogy a cselekmény elkövetésekor ő beteg-n feküdt az ágyban.

A tanak azonban megczáfolták Szabó állítását és beigazolták, hogy csakugyan ő szurta meg Grünstein Menyhértet.

A kir. ügyész és Poynár Szévr védő meghallgatása után a kir. törvényszék Szabó Zsigmondot súlyos testi sértés büntetésében mondta ki bűnösnek s ezért őt 7 havi börtönbüntetésre ítélték.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott; a vádlott felebbezett.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPFAB.

Jan. 17. Otthon bál.
Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja a Zöldfában.
Jan. 18. Fehéskereszt-bál.
Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestélye.
Jan. 31. A Bihar megyei Nőegylet kalikóbálja.
Jan. 31. Kiskeőskedők táncestélye.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 9. Az izr. ögylet hangversenye és tánc estélye.
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkorház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

OTTHON-BÁL.

A legöregebb báli tudó-itók sem emlékeznek olyan népesnek, de egyszersmind előkelőnek ígérkező bálra, mint a mai Otthon-bál lesz. A tisztviselők körének, az Otthon bálja, mely rendkívül sikerrel biztat a kereskedelmi csarnok összes termeiben fog lefolyni.

Ertesztésünk szerint nemcsak Nagyvárad uri közönsége, hanem Biharvármegye társadalmá, továbbá Budapestről, Aradról, Temesvárról, Kolozsvárról is sokan helyezték kitátásba a bálon való megjelenésüket.

A jelekből következtetve — smennyiben eddig 70 darabnál több családje y kelt el — nagyszámu gyönyörű hölgykoszoru lesz a bálon jelen. Gyönyörűek a táncrendek, melyeknél szebbet és izlősebbeket alig osztottak még szét bálteremben.

A fényes bál sikerét illetőleg minden tekintetben erős garancia Nagy Ferenczné urnó párfogása, ki a balanyaságot elvállalta, nemkülönbön Nagyvárad város méltóságai és kitűnőségei, kik mint a bál védnökei és diszelnökei

mindnyájan buzgólkodnak, hogy a rendező bizottság fáradozását méltó siker koronázza. Sajnálatot keltett, hogy Barabás Béla képviselőnk családi gyászára való tekintettel nem lehet jelen.

A kereskedelmi csarnok összes — különben is diszes — termeit ez alkalomra a modern kertészet legremekebb termékeivel fogják felékesíteni és a táncz fáradalmai után valóságos kis paradicsom, rózsalugasok és ligetek öle fog kinálkozni az üdülésre. A bál kezdete este 9 órakor. Belépti díj személyenkint 4 korona.

A vigalmi bizottság ez uton hívja fel a százas rendező bizottság tagjait, hogy azok már 8 órára a bál helyiségében a rendezői jelvények kiosztása végett megjelenjenek.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Zalameai bíró. (Ujházi Edéval.)
Vasárnap: délután Csipkerózsika, este, Sztrájk.

Pont-Biquet család.

Ismét egy vidám hangulatban töltött, kedves este, a hol a vidám hangulatot a hamisítatlan, valódi művészet lopta az emberek látkébe. Köszönet érte Ujházi Edének.

Bisson-féle vigjátékot Ujházival láttunk. Ez elég; s aztán az örökös derűtség, a kaczagás magától értetik. Sokat, nagyon sokat tanulhattak tegnap este színészeink Ujházitól: hogy lehet az arczjátékkal gondolatokat kifejezni; a hangsúlyozással a közömbös mondatnak is komikus élt adni; szóval szellemes darabot szellemesen megjátszani. Ujházinak tegnap minden szava, minden mozdulata derűtséget keltett; szinte el sem hinnők, hogy ugyanez a művész az, a ki két nappal előbb Crampton mesterben szinte könnyekig meghatott egyes érzékeny sziveket.

Ha én Somogyi Károlynak volnék, a színpadon nélkülözhető színészeimet mind a nézőtérre küldeném ilyenkor tanulni; mert az ilyen előadás a közönségnek csak élvezet, de a színészek tanulmány.

Ujházi mellett — s ezt jól esik megirunk — nem igen halványultak el az itteni erők. Tóth Elek (La Reynette) eleinte mintha izgatott lett volna; de aztán pompásan belemelegetett s a mesternek nemcsak tanítványává, hanem partnerévé emelkedett. Nagyobb volt a szerepe, mint Ujházié s hogy nem gyöngítette erejét Ujházi művészetének nagy sulya és saját nehéz, nagy szerepe: fejedő tehetségének ez legszebb bizonyítéka. Benkő Jolán, Berczi Gyula kisebb mértékben, de szintén kiváltak. Szatmáry minél kisebb szerepet játszik, annál jobban kiválik; tegnapi parasztja igen elfogadható komikus figura volt. Kiegészítették a helyi szereplők sorát Dési, Bognár, László Irén, mind sikerrel Pinczérnek nagy izléstelenység Ujházival egyszerre egy kóristát becsepepíteni s kis lányos szerepeknél nagyon érzők egy jó naiva hiányát is.

Dr. K. A.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután — mint már emutottuk — gyermekelőadás lesz a Szigheti-színházban. A »Csipkerózsika« című dramatizált kedves és poéukus mese kerül színpadra. Este Szigheti este lesz. A »Sztrájk«-ot, Szigheti Ede nagyhatásu darabját játszik. Benkő Jolán, H. Novák Irén, E. Kovács Mariska, Orley Flóra, Pintér, Tóth Elek, Krasznay, Bognár, Berczy, Szathmári stb. kaptak szerepet a darabban.

Ujházi vendéggjátékai. Ujházi Ede nem várt, hirtelen s elháríthatlan akadály miatt ma este nem játszhatik a Szigligeti-színházban s így a negyedik Ujházi-este elmarad egyelőre s a *Zalameai bíró* helyett *Cyranót* fogják játszani. Ezt a közönséget és Ujházi Edét egyformán érintő változást a színház vezetősége még tegnap délután nyomatott színházi jelentésekbe tudatta. A jövő hét kárpótolni fogja a közönséget a mai kalamtásért. Ujházi Ede a jövő hét péntekjén, szombatián és vasárnapján, tehát három estén Nagyváradon fog játszani újra s műsorát megfordítja az ő kedvenc darabjaival, illetve szerepeivel. Pénteken a *Zalameai bíró*-ban, szombaton a *Péntek este* és a *Kölcsonkért feleség*-ben, vasárnap *Konstantin abbé*-ban fog játszani a mester. A vasárnap előadás bérlet-szünetes lesz. A mára váltott jegyek érvényesek a pénteki előadásra.

Cyano. A *Zalameai bíró* Ujházi Ede közbejött akadályoztatása miatt ma estéről elmarad, s helyette *Cyano* kerül színpadra. A címszerepet Tóth Elek játssza, ki annak idején a szerepben mutatkozott be nagy sikerrel a nagyváradi közönségek. A darab szereposztása az ismert.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 120.

Bérlet 102. sz.

Ma szombaton, 1903 január 17-én:

Cyano de Bergerac.

Színmű.

S Z E M E L Y E K:

Cyano de Bergerac	— —	Tóth Elek
Guiche gróf, később herceg	— —	Grammot
Lignière, költő	— —	Peterdy Sándor
Montfleury	— —	Bognár J.
Jodelet) színészek	Szathmáry Arpád
Robin Magdolna, másnéven Roxán	— —	Krasznay Andor
Ragueneau, szakács	— —	E. Kovács Mariska
Liza, neje	— —	Bécei Gyula
Carbon de Castel-Jaloux, kapitány	— —	P. Szép Olga
A duenna, Roxán hölgye	— —	Kovács Lajos
Mártha nővér	— —	Benkő Jolán
		T. Pogány Janka

HELYEK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölve 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Támlászék, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, január 18-án:

Délután 3 órakor félhelyárral:

Csipke Rózsika.

Tündérgjáték.

Este 7^{1/2} órakor rendes helyárral:

STRICKE.

Népszínmű.

IRODALOM.

Egyetemes Kritikai Lapok. Ily címen új kritikai folyóirat indult meg, melyet a *Religió* ad ki évente tizszer. Nagyon helyes és népszerű programot ad: lelkiismeretes kritikája figyelemmel kívánja kísérni a katolikus, a katolikus-ellenes és a közönyös irodalmat.

Nagy szükség van erre, mert egyrészt az ujházi erős lendületet vett katolikus irodalomban sok burján is büszkén hordozza fejét, másrészt pedig a felpozsztuló katolikus élet sok acsarkodásra biztatja ellenségeinket. Egy a kár: hogy a lap meglehetősen csekély terjedelmű. Havi 4—6 oldalon ilyen nagy feladatot megoldani csaknem lehetetlen. Az első tegnap megjelent száma igen tartalmas s alapos kritikai bonczkés alá veszi Beöthy Akos és Hoitsy Pál munkáit.

REGÉNY-OSARNOK

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

181

— Viersul!
— Én vagyok! szolt az ujonnan érkezett, levegő után kapkodva.
— A hercegtől hozol hírt?
— Igen! . . . Levegőt, levegőt!
— Miféle hírt? Csmielnickijt vertétek?
— Köztársaság — elveszett!
— A Krisztus öt sebére! Mit beszélsz? Vereség?
— Vereség! szégyen és gyalázat! Harcz nélkül! . . . Borzalom!
— Hihetetlen! kiáltottak egyszerre a lovagok, beszélt, beszélj! Hát a fővezér?
— Megszökött.
— Hol van a hercegünk?
— Hátrál! Sereg nélkül! Töle jövök . . . Parancsot küld . . . azonnal Lembergbe . . . a hátunk mögött már jönnek.
— Ki? Viersul, Viersul! Esméj! Ember!
— Csmielnickij! A tatárok.
— Az atya, fiu és szentlélek nevében kiáltott Sagloba, a világ kifordul a sarkából. Skrzetuski azonban megértette, hogy mi történt.

— A tanácskozással ráérünk, szolt, most lóra!
— Lóra! Lóra!

Viersul tatárai megérkeztek, a lakosok pedig, megzavarva nyugalmukban, lámpákkal és fáklyákkal jöttek elő a házból. A harangok zúgtak. Az előbb még csendes város jajgatástól, lödögéstől, vezényszavaktól és a zsidók lármájától visszhangzott. A lakosok el akarták hagyni a várost a katonákkal együtt; a lovakat befogták, a gyermekeket, asszonyokat, ágynevet, mindenféle holmijokat kocsira rakták. A polgármester a férfinép élén felkereste Skrzetuskit, s kérte, hogy ne hagyja a várost és kísérelje a menekülő lakosságot legalább Tarnopolig.

De Skrzetuski hallani sem akart erről, mert a hercegtől azt a parancsot kapta, hogy haladéktalanul Lembergbe menjen.

Elindultak tehát és Viersul utközben elbeszélte a történeteket.

— Amióta a köztársaság fennáll, — mondotta — ilyen gyalázat nem érte. Sem Cecoránál, sem a sárga vizeknél, se Korsunnál nem volt ilyen borzasztó vereség!

Skrzetuski, Wolodyjovskij és Longinus lecsüggesztették a fejüket, a hajukat tépték és a kezüket tördelték.

— Ez a dolog érthetetlen! — mondták. — Hol volt a herceg? Mindenkitől elhagyottan, szándékosan háttérbe szorítva, a saját serege felett is elvesztette a hatalmát?

— Ki volt a vezér?

— Mindenki és senki. Már régóta katonáskodom és a háboruban már egypár fogamat ott hagytam, de ilyen hadsereget és ilyen vezéret még nem láttam.

Sagloba, aki Viersult nem igen szerette és nem is igen ösmerte, a fejét rázta és a nyelvvel csettintett. Végre így szolt:

— Mondd, nem látod te talán tulságosan fekete színben ezt a dolgot és nem fujod fel egy kisebb csapat leveretését az egész hadsereg vereségévé? Mert látod, az, amit beszélsz kissé hihetetlenül hangzik.

— Lehet, hogy feketén látok, de mondhatom, hogy örömben szivesen leütném a fejemet is, ha csodálatosképpen kiderülne, hogy tévedtem.

— Aztán, folytatta Sagloba, hogyan jöhettél te azonnal Volocuskba a leveretés után? Nem akarom hinni, hogy te futottál el legelőszőr! Hol van hát a hadsereg? Hova menekült? Mi történt vele? Hogy előzted meg éppen te a futásban? Ezekre a kérdésekre nem igen talállok feleletet.

Viersul más körülmények között e kérdéseket bizonyára nem hagyta volna megtorlatlanul, de most nem gondolt másra, csak a köztársaság szerencsétlenségére.

— Azért ériem én a legelsőnek ide, mert a többiek Orsygovic felé vonultak vissza, a herceg pedig engem lóhalálban erre a vidékre futtatott, ahol titeket gyanított, hogy az ellenség titeket is meg ne lepjen és mert ez az ötszáz lovas, amely itt van veletek, ebben az időben meglehetősen nagy vigasztalás, hiszen a seregünk nagyrésztben elhullott és szétfutott.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Nessi kihallgatása.

Budapest, jan. 15. (Saj. tud. táv.) Nessi Pál orsz. képviselőt a kolozsvári tüntetés ügyében ma ismét kihallgatta a katonai becsületbiróság. *Mattyasovszky* ezredes szemrehányást tett Nessinek a multkori kihallgatáson történtek nyilvánosságra hozásáért, s egyszersemind megtiltotta, hogy a tárgyalásokról a hírlapokat értesitse. Ez a terrorisztikus eljárás, melyben felsőbb intézkedést sejtene, kinos feltűnést keltett.

Uj Erzsébet-szobor.

Zimony, jan. 16. (Saj. tud. távir.) Zimonyban mozgalom indult, hogy Erzsébet királyné emlékére szobrot állítsanak. A szobor létesítése érdekében hölgybizottság fáradozik, melynek elnökévé *Kreacsevics* örnagynét választották.

A Kossuth-párt a katonai javaslatok ellen.

Budapest, jan. 16. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi párt ma értekezletet tartott, melyen a katonai javaslatokról *Bakonyi* referált. A párt elhatározta, hogy a javaslat ellen a legmesszebbmenő ellentállást fogja kifejteni.

Erdős Manó szabadlábán.

Budapest, jan. 16. (Saj. tud. táv.) A Független Magyarország kiadóhivatalának sikkasztó főnökét, biztosítékok ellenében szabadlábára helyezték.

Az osztrák Reichsrath ülése.

Bécs, január 16. Choc reggel fél négy óráig beszélt, amikor a baloldali képviselők majdnem teljes számmal megjelentek a teremben. A középső padok is megteltek képviselőkkel. Kubr rövid, cseh nyelvű zárószava után a Ház elvetette az aggkorbiztosításra vonatkozó sürgős indítványokat. Pracek cseh-agrárus harmadfélszóra hosszat beszélt cseh nyelven. Beszéde időnként alig hallható. A baloldali képviselők, akik a reggeli lapokat olvasgatják, gyakran félbeszakítják közbeszólásaikkal. Pracek 6 órakor fejezte be beszédét. A Ház a sürgős indítványt névszerint való szavazás útján elveti. 6 óra 15 perczkor Kaiser alelnök az ülést délelőtt 10 óráig felfüggesztette.

Bécs, január 16. (Saj. tud. táv.) A Reichsratban ma megismétlődött a vihar. Az ülés előre láthatólag éjjeli 2 óráig is eltart.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 16.	
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, jan. 16.	
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Roza okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, aug.	.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 16-án.

Magyar aranyjárdék 4	120.75
Magyar koronajárdék	99.15
Magyar vasuti köl sön aranyban $4\frac{1}{3}$	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben $2\frac{1}{2}$	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	98. 0
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	160.—
Osztrák járdék papirban	100.75
Osztrák járdék papirban	100.65
Osztrák járdék aranyban	120.50
Osztrák korona járdék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	154.50
Osztrák magyar bank részvény	15.55
Magyar hitelbankrészvény	733.50
Osztrák hitelintézet részvény	696.50
Párisi vista	95.40
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05

Németbirodalmi márka	117.10
Londoni vista	239.70
20 márkás arany	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Három magtár

azonnal kiadó a
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank

Nagy Teleky-utcza házában.

306

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólérhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi cikkek!

Ugyszintén

minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utcza 3. szám.

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

bálli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.